

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/136/2018
Identifikačné číslo spisu: 4115206404
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4115206404.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F., bývajúceho v Z., zastúpeného advokátom JUDr. Gabrielom Laktišom, Nitra, Mariánska 8, proti žalovaným 1/ M., bývajúcej v Z. 2/ A. bývajúcej v B., 3/ F. bývajúcemu v B., zastúpeným advokátom JUDr. Ľubomírom Messingerom, Banská Bystrica, Skuteckého 13, o vykonanie úprav a opráv oplotenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 130/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. októbra 2017 sp. zn. 7 Co 624/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 3/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra rozsudkom z 8. júna 2016 č. k. 12 C 130/2015-106 žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovaným 1/ až 3/ domáhal uloženia povinnosti vykonať úpravy oplotenia v časti hraničného oplotenia medzi parcelou č. XXXX vybudovaním odvodňovacieho rigolu z betónového žľabu, osadeným medzi živým plotom a jestvujúcim oplotením a vybudovaním drenáže so zaústením drenáže pod stred zatravnenej plochy v spodnej časti parcely č. XXXX a vybúrať pôvodný základový betónový múrik so železnou výstužou v šírke 400 mm, do hĺbky min. 600 mm tak, aby prečnieval aspoň 200 mm nad úroveň pozemku parcely č. XXXX, zamietol. Pôvodne sa žalobca domáhal ochrany proti rušivým zásahom s poukazom na § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho susedské práva, avšak neskôr, keďže žalovaným nemožno podľa tohto ustanovenia uložiť povinnosť niečo pozitívne konať, sa domáhal ochrany podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka pred hroziacou vážnou škodou. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepredložil žiaden dôkaz v súvislosti s tvrdenou hrozbou vážnej škody. Z tvrdenia žalobcu súdu nebolo zrejmé, ako je ohrozované zdravie osôb užívajúcich nehnuteľnosť. Znaleckým posudkom č. 30/2014 ako aj ohliadkou súdu síce žalobca preukázal, že betónový múrik na hranici parcely č. XXXX a parcely č. XXXX je poškodený, rozpadáva sa a jeho úlomky padajú na pozemok žalobcu, avšak nie v takom rozsahu, aby sa dalo hovoriť o vážnej škode a tiež o vážnom ohrozovaní zdravia žalobcu. Tento navyše v nehnuteľnosti

nebýva. Dôkaz o hrozíacej vážnej škode súvisiacej s prenikaním dažďovej vody, nepredložil.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. októbra 2017 sp. zn. 7 Co 624/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Mal za to, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že v prípade, ak vlastník nerešpektuje obmedzenia jeho vlastníckeho práva v zmysle § 127 ods. 1 OZ, ten kto je ohrozený jeho neoprávneným zásahom sa môže domáhať súdnej ochrany v sporovom konaní. Súd môže uložiť vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hrozíacej škody (§ 417 ods. 2 OZ), avšak musí sa jednať o vážne ohrozenie. Z vykonaných dôkazov súdom prvej inštancie a to znaleckým posudkom č. 30/2014 ani ohliadkou na mieste samom nevyplýva, že existuje vážne ohrozenie žalobcu a jeho majetku. Navyše odvolací súd podotkol, že predmetný znalecký posudok sa vzniku možného vážneho ohrozenia ani netýkal. Vo vzťahu k ďalším námietkam konštatoval, že súd prvej inštancie sa žiadnych procesných pochybení nedopustil. K námietke, že striktné nepostupoval podľa § 118 ods. 2 O.s.p. uviedol, že na pojednávaní z 18. mája 2016 riadne strany poučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a tieto žiadne návrhy na dokazovanie nemali.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Súd porušil procesné ustanovenie uvedené v § 118 ods. 2 O.s.p. a tým mu znemožnil navrhnuť prípadné ďalšie dôkazy. Súd sa nevysporiadal s dôkazmi ako je emailová komunikácia (prílohy žaloby s označením 5-19), hoci nimi bola preukazovaná zodpovednosť žalovaných za škodu a hroziacu škodu. Namietal nedostatočné sa vypořádanie s predloženým znaleckým posudkom.

4. Žalovaní 1/ až 3/ považovali dovolanie za nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

7. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom

spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) oprávnená osoba, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovoláním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalobca napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

12. Toto dovolanie žalobcu posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že žalobca uplatnil dovolací dôvod, kde namietal vady konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa a ň o u predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. V súvislosti s námietkou žalobcu týkajúcou sa porušenia práva na spravodlivý súdny proces v konaní pred súdom prvej inštancie, že súd sa nevyjadril k rozsahu dovolania a strany sporu neoboznámil so svojim predbežným právnym názorom týkajúcim sa dokazovania platnosti záväzkového vzťahu (§ 181 ods. 2 C.s.p.) dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 118 ods. 2 O. s. p. účinné počas konania odvolacieho súdu (t. j. povinnosť súdu uviesť, ktoré právne významné tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli). Zo žiadnej zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie výslovne nevyplýva splnenie tejto povinnosti, zároveň ani to, že žalobca, resp. jeho právny zástupca hoci boli prítomní na pojednávaní, podali voči nej výhrady. Z povahy tejto procesnej povinnosti je však zrejmé, že k zhojeniu („skonzumovaniu“) jej prípadného nesplnenia dochádza samotným rozhodnutím súdu, v dôvodoch ktorého v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. bol súd povinný uviesť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Náprava prípadného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie v tomto smere bola daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalobca v predmetnej veci aj využil. Bolo by neefektívne, ba až nezmyselné považovať prípadné nedodržanie § 118 ods. 2 O. s. p. súdom prvej inštancie za tzv. zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. a z tohto dôvodu zrušovať v dovolacom konaní rozhodnutia súdov v základnom konaní a vec vracieť na ďalšie konanie, hoci účastník konania mal možnosť namietať nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie v opravnom konaní a hoci mal možnosť dozvedieť sa o skutkových a právnych záveroch súdov v základnom konaní z odôvodnení ich rozhodnutí. Preto uvedená námietka, aj keby bola dôvodná, nebola spôsobilá mať za následok tzv. zmätočnosťnú vadu, t. j. porušenie základných zásad súdneho konania, a teda porušenia práva na spravodlivý proces (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 236/2010, 6 Cdo 417/2015, 6 Cdo 17/2017). Odvolací súd navyše v rozsudku na strane 6 ods. 14 uviedol, že z obsahu namietanej zápisnice z 18. mája 2016 bolo zrejmé, že strany žiadne návrhy na dokazovanie nemali.

15. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. tak v žiadnom prípade nemožno považovať

nedodržanie podmienok konania súdom prvej inštancie v zmysle § 118 ods. 2 C.s.p..

16. K námietke nevykonania navrhnutých dôkazov (emailová komunikácia) dovolací súd uvádza, že súde nižších stupňov neboli viazané návrhmi strán na vykonanie dokazovania a neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrila výlučne súdu, a nie stranám (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, mohlo to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999), čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p..

17. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že súde nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazu- znaleckého posudku č. 30/2014, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18. Dovolateľ nedôvodne namieta, že nemal dostatočnú možnosť vyjadriť sa k dôkazom (na pojednávaní z 18. mája 2016). Z obsahu zápisnice z 18. mája 2016 vyplýva, že strany sporu žiaden nový dôkaz na doplnenie dokazovania nenavrhli.

19. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné ako ho podľa § 477 písm. c/ C.s.p. odmietnuť.

20. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p..

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.